

ZINTEGROWANE INWESTYCJE TERYTORIALNE SZCZECIŃSKIEGO OBSZARU METROPOLITALNEGO

Kim jesteśmy?

Stowarzyszenie Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego (SSOM) to organizacja bazująca na solidarnej współpracy samorządów i koordynująca prace zmierzające do stworzenia silnego ośrodka metropolitalnego. Wspólne prace polegają m.in. na przygotowaniu koncepcji zarządzania Szczecińskim Obszarem Metropolitalnym, strategii rozwoju, zintegrowanych planach, wprowadzeniu uregulowań legislacyjnych, lobbingu i innych działaniach eksponujących atrakcyjność inwestycyjną, gospodarczą i kulturową obszaru. Nasza instytucja zrzesza samorządy z Pomorza Zachodniego. Współdziałamy, aby nasz region dynamicznie i harmonijnie się rozwijał. Efekty widoczne są gołym okiem, a wiele inwestycji dopiero się rozpoczyna. W przyszłości diametralnie zmienią one obraz Szczecina i gmin ościennych. Chcemy tworzyć silną metropolię, której wielkim atutem będzie kooperacja! Stowarzyszenie Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego jest dysponentem funduszy w ramach mechanizmu Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych SOM.

Strategia ponadlokalna

Konsultujemy strategię ponadlokalną. Jaki kierunek rozwoju powinien przyjąć Szczeciński Obszar Metropolitalny?

Strategia rozwoju ponadlokalnego to nowe kierunkowe spojrzenie na przyszłe działania Stowarzyszenia Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego. Wspólnie ze zrzeszonymi w naszym stowarzyszeniu samorządami pracujemy nad rozwiązaniami inwestycyjnymi, które będą oczekiwane przez jak najszerszą grupę mieszkańców. Strategia poprzedzona została innowacyjnymi warsztatami kreatywnymi, które pozwoliły na rzetelną ocenę projektów proponowanych przez gminy pod kątem ich atrakcyjności, wartości inwestycyjnej oraz społecznej.

Czas na wielkie konsultacje. Cel? Strategia rozwoju ponadlokalnego

Warsztaty rozpoczęły się od redefinicji, czym jest ZIT (Zintegrowane Inwestycje Terytorialne). Spojrzenie na ten aspekt okazuje się oczywiste: oczekiwane są wspólne efekty, wspólny rezultat, wspólny produkt końcowy, wykorzystywanie stworzonej infrastruktury, wspieranie mieszkańców z co najmniej dwóch gmin.

– Podzieliliśmy proces prac nad strategią na dwa, a nawet dwa i pół etapu. Pierwszy jest ważny i wynika z przepisów ustawowych. To sformułowanie strategii rozwoju ponadlokalnego wspólnie z modelem struktury funkcjonalno-przestrzennej. Ten etap pracy jest właśnie finalizowany. Przeprowadzono badania ilościowe i jakościowe pod kątem potrzeb, potencjału i barier definiowanym w naszym obszarze metropolitalnym. Kolejnym etapem, który przygotowaliśmy pod okiem trenera, były warsztaty projektowe. Wypracowaliśmy „wiązki projektów”, które poddawane były dyskusji i analizie – mówi Magdalena Maik, zastępczyni dyrektora Stowarzyszenia Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego. Warsztaty już się odbyły. Podobnie jak wspomniane badania ilościowo-jakościowe. Na ich bazie powstanie część strategii, która będzie omawiana i konsultowana przez członków Stowarzyszenia, jak i mieszkańców naszej metropolii.

Na czym polegały badania ilościowo-jakościowe?

Teoretycznie wystarczyłoby około 200 ankiet, ale w tym przypadku mieszkańcy szeroko odpowiedzieli na nasz apel o wyrażenie opinii. Respondentów było ponad 600. Były to ankiety, ale i wywiady indywidualne z przedstawicielami świata nauki czy samorządu.

– Udało nam się zdefiniować ciekawe wnioski, w tym np. bariery, które są przed nami do pokonania. Mowa np. o rozpoznawalności naszego obszaru metropolitalnego. Jako szansa dla wzrostu rozpoznawalności SSOM traktowany jest np. rozwój kolei metropolitalnej. Ciekawy jest relatywizm dotyczący współpracy metropolitalnej. Niektórzy mówią, że jest ona wzorowa, a inni widzą tutaj braki. Wyzwaniem może być obsługa biznesu i przedsiębiorców. Na pewno

ważnym sygnałem jest opinia o konieczności współpracy transgranicznej, ta blokada w rozwoju współpracy jest wyraźna i traktujemy to zobowiązanie jako ciekawe wyzwanie na przyszłość – mówi Magdalena Maik.

Najwięcej ankiet wypełniono w Gminie Dobra. Szczecin zajął drugie miejsce.

Najpierw mobilność miejska, potem zmiany klimatyczne, a następnie rekreacja i turystyka. Spoivem wszystkich tych tematów jest aktywizacja mieszkańców SOM

Na pierwszych warsztatach analizowano około 250 projektów zgłoszonych przez samorządy Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego. Dotyczyły one niemal każdego spektrum działania gmin od infrastruktury, komunikacji miejskiej, przez projekty wodnokanalizacyjne i dotyczące termomodernizacji.

– Próbowaliśmy na warsztatach stworzyć idee projektów, by były one angażujące dla mieszkańców. Wypracowaliśmy sześć kategorii oceny czym jest „projekt zintegrowany” – mówią eksperci SSOM. – To ważne, by projekty dotyczyły więcej niż jednej gminy. Zależało nam, by jednocześnie wspierały jak najwięcej podmiotów, choć jesteśmy świadomi, że wypracowanie koncepcji, w której partycypować miałyby wszystkie samorządy, nie jest łatwe i proste. Zrobiliśmy ranking priorytetów i uznaliśmy, że najważniejsze są następujące zadania: zrównoważona mobilność miejsca, adaptacja do zmian klimatu oraz rekreacja, tradycja i kultura. To wszystko połączone jest aktywizacją społeczną – dodaje Magdalena Maik, zastępc-

Kreatywne pomysły na różne pogrupowanie Projektów

DEFINICJA ZIT: Rozwiązuje WSPÓLNE PROBLEMY ROZWOJOWE 29.07.2022

1. Projekty Partnerskie

2. WSPÓLNY EFEKT | **WSPÓLNY REZULTAT** | **WSPÓLNY PRODUKT KOŃCOWY** | **WSPÓLNE WYKORZYSTANIE STWORZONEJ INFRASTRUKTURY** | **WSPARCIE MIESZKAŃCÓW CO NAJMNIEJ 2 GMIN**

Wyniki

Wstępny wybór ważności priorytetów do listy ZIT SOM 2021-2024

gdzie: 1. Zwiększona mobilność miejska 2. wsparcie do zmian klimatu 3. kultura, tradycja, rekreacja

KRYTERIA OCENY PROJEKTU:

- Czy projekt odnosi się do najpilniejszych problemów?
- Czy projekt jest komplementarny do innych projektów?
- Czy projekt jest skierowany do szerokiej grupy społecznej?
- Czy projekt poprawia jakość życia mieszkańców?
- Czy projekt pasywnie wykorzystuje potencjał ZIT?
- Czy projekt wyklucza lub marginalizuje grupy społeczne?

2. ADAPTACJA DO ZMIAN KLIMATU

Podniesienie bezpieczeństwa mieszkańców poprzez racjonalną gospodarkę wodną i opadów

PROJEKTY:

1. POLICE: budowa kanalizacji deszczowej
2. KOŁBASKOHO: odprężenie ujęć deszczowych i rozprępowanie istniejącego kanału melioracyjnego
3. GOLEŃCIN: zagospodarowanie ujęć deszczowych, retencja, budowa zbiornika retencyjnego
4. KOBYLANKA: system odgrywania deszczówki
5. DOBRA: budowa zbiornika retencyjnych
6. STARGARD: zazielenienie paszdzi drogowych
7. SZCZECIN: Syrena Stary Z - centrum ochrony bioterrakondzi

Aktywacja Mieszkańców:

- edukacja na temat potrzeby retencji i ujęć deszczowych
- identyfikacja terenów przez mieszkańców
- funkcja rekreacyjno-edukacyjna

Podniesienie komfortu życia mieszkańców przez tworzenie nowych zielonych przestrzeni

PROJEKTY:

1. STARGARD: zazielenienie paszdzi drogowych
2. KOBYLANKA: przystanki
3. KOŁBASKOHO: **Zwiększenie powierzchni terenów zielonych**
4. GRZYFINO
5. STEPNICIA

Aktywacja Mieszkańców:

- wielkie sadzenie drzew

Ograniczenie efektu cieplarnianego poprzez „zielone pęca gmin” oraz likwidację wysp ciepła

PROJEKTY:

1. STARGARD: zielone pęca Osiedla Zachód
2. GRZYFINO: rozwój zielono-roślinnej infrastruktury
3. STEPNICIA: obszarowy Plan i Plan Zielonego Szczecińskiego
4. KOŁBASKOHO: renowacja parku w Kusoci - Ekofarm
5. SZCZECIN: renowacja bioterrakondzi obszarów Natura 2000

Aktywacja Mieszkańców:

- cyfryzacja społeczności lokalnej
- aspekt ekonomiczny - naukowe i techniczne innowacje
- edukacja ekologiczna - doświadczenia
- świadome kształtowanie postaw ekologicznych paszdzi lokalnych
- edukacja miasta

4 GRUPY PROJEKTOWE

PRZYDZIAŁ OBSZARÓW i plan działania:

- 1. Mięza
- 2. Mięzka
- 3. Idea
- 4. Jak aktywować Mieszkańców?

Więzka: szeroka i głęboka

regionalna intuicyjna

Prowadzenie: **MATEUSZ ZAREMBA**

1. ZRÓWNOWAŻONA MOBILNOŚĆ MIEJSKA

e(ko)MOBILNOŚĆ MIEJSKA

PROJEKTY:

1. KOBYLANKA: renowacja terenów zielonych
2. KOŁBASKOHO: sieć przystanki autobusowe w planie
3. SZCZECIN: autobusowy tabor elektryczny
4. STARGARD: autobusy elektryczne
5. POMIAT POLKIC: stacja ładowania
6. SZCZECIN: modernizacja zaparku SPAC-Rise pod kątem obsługi autobusów elektrycznych
7. GOLEŃCIN: rozwój nowoczesnej mobilności miejskiej

Aktywacja Mieszkańców:

- promocja biletowa
- mapa stacji ładowania pojazdów
- edukacja ekologiczna dla mieszkańców

ZMIANA NAHYKÓW NA RZECZ EKOLOGICZNEGO TRANSPORTU PUBLICZNEGO

PROJEKTY:

1. SZCZECIN: zakup bezemisyjnego taboru autobusowy
2. STARGARD: nabycie 42 autobusów elektrycznych
3. POLICE: zakup autobusów hybrydowych
4. GOLEŃCIN: inwestycje w tabor bezemisyjny
5. KOBYLANKA: autobus elektryczny
6. STEPNICIA: zakup autobusów elektrycznych
7. SZCZECIN: modernizacja zaparku
8. POMIAT POLKIC: pod stacją ładowania pojazdów - rozparkiem elektrycznym
9. SZCZECIN: ITS

Aktywacja Mieszkańców:

- „3 Euro Ticket” - promocja atrakcyjna
- doświadczenia
- realizacja jazdy
- atrakcyjne miejsca
- atrakcje multimedialne

ZIELONE PRZYSTANKI

PROJEKTY:

1. STARGARD: zazielenienie paszdzi drogowych, przystanków publicznego drzew zaleszeń parkingowych
2. KOŁBASKOHO: zielona koncepcja

Aktywacja Mieszkańców:

- „3 Euro Ticket” - promocja atrakcyjna
- doświadczenia
- realizacja jazdy
- atrakcyjne miejsca
- atrakcje multimedialne

3. KULTURA, REKREACJA, TURYSTYKA

Aktywny wypoczynek mieszkańców i wzbogacenie oferty turystycznej J. Miedwie

PROJEKTY:

1. KOBYLANKA: ścieżka rowerowa - Miedwie
2. KOŁBACZ: ścieżka rowerowa Bielkowo - Kołbacz
3. STARGARD: ścieżka rowerowa Koszewo - Koszewko - St. w Skalinie
4. GRZYFINO: ścieżka rowerowa Osławiszka, Sobótka, Gardno, Stare Czarnowo
5. STARE CZARNOWO: ścieżka rowerowa Gliniec
6. KOBYLANKA: zagospodarowanie terenu nad Miedwie
7. KOBYLANKA: amfiteatr nad Miedwie

Aktywacja Mieszkańców:

- rozwój imprez cyklicznych
- spotkania o charakterze edukacyjnym - bezpieczeństwo rowerowe

Aktywni na wodzie - dla wszystkich

PROJEKTY:

1. SZCZECIN: zagospodarowanie terenów rekreacyjnych
2. STARGARD: renowacja terenów rekreacyjnych
3. GOLEŃCIN: renowacja terenów rekreacyjnych
4. GOLEŃCIN: pęca w lokalnym
5. STEPNICIA: zagospodarowanie terenu Goleniowca
6. NOWE WARPNO: modernizacja molo
7. KOŁBASKOHO: przystanki wodna

Aktywacja Mieszkańców:

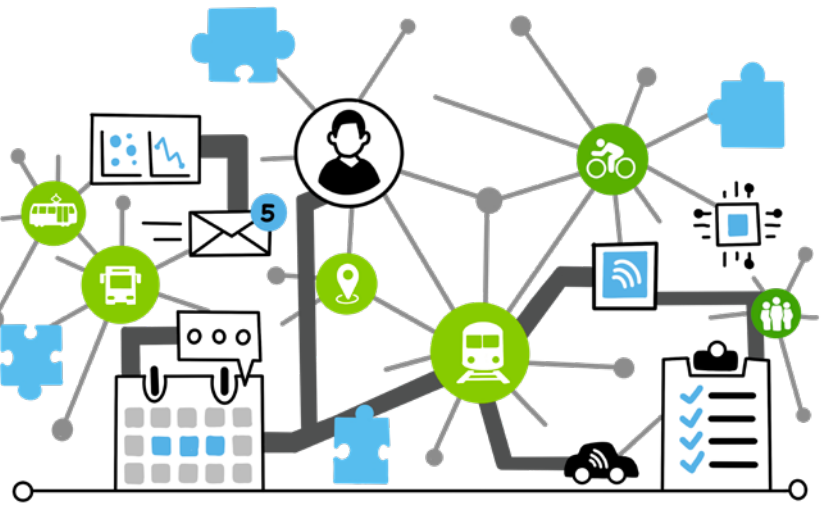
- imprezy cykliczne
- punkt zaparkowy - nauka dla wszystkich

Rysunki: Agnieszka Sawicka

czyni dyrektora Stowarzyszenia Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego.

Zawężenie analizy projektów pozwoliło na wybór około 100 zadań. Spośród nich 32 zostały zaznaczone na czerwono jako nie spełniające przyjętych kryteriów, a reszta była oznaczana kolorami zielonym, żółtym i pomarańczowym w zależności od perspektywy realizacji zadania. – Oczywiście poza funkcjonalnością projekty były analizowane także pod kątem alokacji środków unijnych i tego, czy zadanie będzie miało szansę na sfinansowanie.

Jakie są rekomendacje po warsztatach? – Stawiamy na integrację i współpracę. Po drugie aktywniej promujemy czym jest Zintegrowany Projekt oraz edukujemy jaka jest wizja Stowarzy-

14 WRZEŚNIA 2022

2. WARSZTATY KREATYWNE

PROWADZENIE: **MATEUSZ ZAREMBA**

32 PROJEKTÓW
nie spełniające kryteriów możliwości wsparcia ZIT + brak spełnienia kryteriów programu dotychczasowego

32 PROJEKTÓW
zgodne z kryteriami, niskie sprzyjające, wykwalifikowane, spełniające 420% budżetu

7 PROJEKTÓW
zgodnych z kryteriami, spełniających wymagania, nie zostały zgłoszone, nie zostały zgłoszone do 100% budżetu, nie zostały zgłoszone na gminy

29 PROJEKTÓW
zgodnych z kryteriami, spełniających wymagania, zostały zgłoszone, zostały zgłoszone do 100% budżetu, zostały zgłoszone na gminy

STREFY ECO BIO-SHADOWOŚĆ MIESZKAŃCÓW SOM	EKO-SYSTEM W SOM DBAJMY O WODĘ - RETENIJA WODNA W SOM	WZROST ŚWIADOMOŚCI EKOLOGICZNEJ MIESZKAŃCÓW Idea - Zielone punkty "naszaj przyszłości", inwestycje w środowisko naturalne.
ŚCIEZKI ROWEROWE MOBILNOŚĆ W SOM: PRACOWNIA, ŚRODOWISKO, STANDARDYZACJA	DOJEZDZAM DO PRACY, SZKOŁY, DO SĄSIADA Idea "ROWER - FREE TIME"	OGROMACZENIE EMISJI CO₂ Idea - odkorkowanie miast, poprawa bezpieczeństwa ruchu, przeciwdziałanie wykluczeniu komunikacyjnemu

CEL WARSZTATÓW:
UPORZĄDKOWANIE ZGŁOSZONYCH PROJEKTÓW W WIĄZKI, NADANIE IM IDEI/TRZĘŚCI i UPENNIENIE SIĘ, ŻE PROJEKTY SĄ ZE SOBĄ SKORELOWANE.

KLUCZOWE ELEMENTY WARSZTATU:

- Geograficzne i tematyczne uporządkowanie rozłożonych projektów (nawiązanie dostępnej selekcji wiązek głębokich i szerokich) - wstępne określenie wiązek projektowych.
- Wygenerowanie 8 strategicznych wiązek projektów:
  - szerokich:**
    - ścieżki rowerowe
    - komunikacja miejska
    - czas wolny
    - zielone punkty
  - głębokich:**
    - przestrzeń dla biznesu
    - ścieżki rowerowe nadgraniczne
    - blekitne Pomorzanie
    - jeziorno Miedwie
- Przyporządkowanie projektów do wiązek strategicznych wraz z dopracowaniem idei wiązek oraz pomysłów na angażowanie mieszkańców w trakcie opracowywania projektów, jak i ich realizacji.

STOWARZYSZENIE SZCZECIŃSKIEGO OBSZARU METROPOLITANEGO

BLĘKITNE POMORZANIE
METROPOLIA OTWARTA NA WODĘ
Idea
- wykorzystanie naturalnych atutów Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego

BLIŻEJ NATURY --- **BLIŻEJ DO REKREACJI** --- **MODERNIZACJA MARIŃ**

ŚCIEZKI ROWEROWE NADGRANICZNE + INTEGRACJA SPOŁECZNA
Idea
- aktywne, mobilne mieszkańcy Europy - Pomeranii - aktywizacja transgraniczna, łączenie regionów (gospodarczo, kulturowo, rekreacyjnie, społecznie). Dostępność poznawcza, bez barier. Zintegrowany ponadnarodowy charakter.

ŚCIEZKI ROWEROWE --- **INTEGRACJA SPOŁECZNA**

PRZESTRZEŃ DLA BIZNESU
STREFY INWESTYCYJNE
Idea
- tworzenie warunków stabilnego i długotrwałego rozwoju gospodarczego
rozwoj biznesu = rozwój SOM

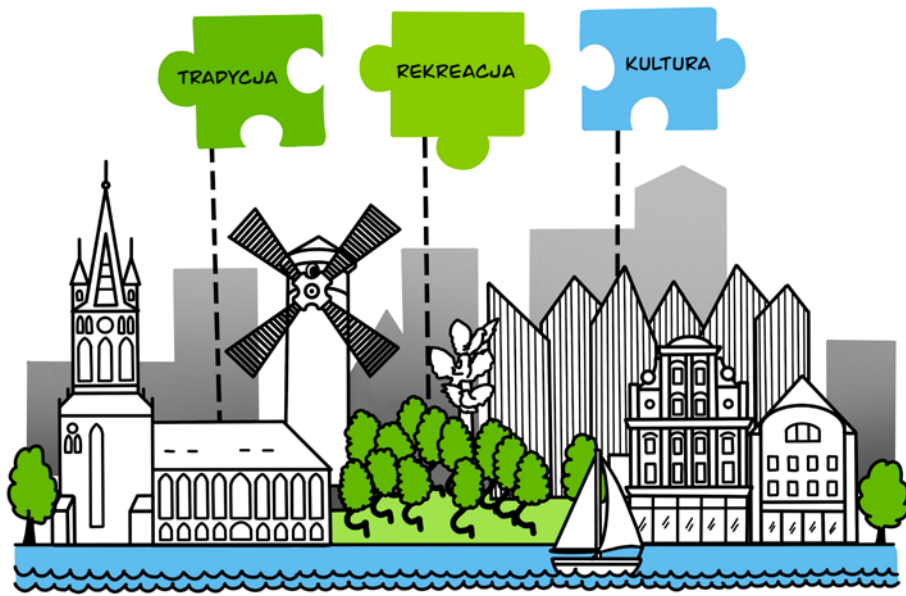
WOKÓŁ SZCZECINA I GOLEŃIOWA --- **WOKÓŁ STARGARDU**

JEZIORO MIEDWIE
ROWER + INFRASTRUKTURA TOWARZYSZĄCA
Idea
- rozwój i urozmaicenie funkcji rekreacyjnej mieszkańców okolicznych gmin; rozwój przedsiębiorczości, małej gastronomii, wypoczynalnie rowerów. Ścieżka rowerowa także jako funkcja komunikacyjna do obiektów kultury, strefy przemysłowej, handlu (funkcja objazdowa).

WOKÓŁ MIEDWIA --- **INFRASTRUKTURA TOWARZYSZĄCA**

KOMUNIKACJA MIEJSKA i jej optymalizacja		
SYSTEM MOBILNOŚCI MIEJSKIEJ	BEZ-EMISYJNY TABOR	IDEA ZWIĘKSZENIE ATRAKCYJNOŚCI KOMUNIKACJI MIEJSKIEJ - NEUTRALNOŚĆ KLIMATYCZNA - sprawnie przemieszczanie się przy zachowaniu priorytetów komunikacji zbiorowej.
PRZESTRZEŃ DLA PIĘSZYCH - "ODBETONOWA"	INFRA-STRUKTURA TOWARZYSZĄCA	

CZAS WOLNY - STREFA RELAKSU, KULTURA, TRADYCJA		
REKREACJA NADWODNA + BŁĘKITNA INFRA-STRUKTURA	ZIELONY CZAS + ZIELONA INFRA-STRUKTURA	IDEA PODNIESIENIE JAKOŚCI SPĘDZANIA CZASU WOLNEGO - zdrowo i ekologicznie, twórczo, w oparciu o istniejące dziedzictwo, zasoby naturalne, tożsamość
"KULTURALNIE" + TRADYCJA	INTEGRACJA SPOŁECZNA	

szenia Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego – mówi Magdalena Maik.

Absorpcja środków unijnych w perspektywie 2014-2020 kończy się w roku 2023, ale jednostki samorządu terytorialnego zrzeszone w naszym stowarzyszeniu aktywnie i kompleksowo przygotowują się do nowej perspektywy unijnej.

„Żadna złotówka nie zostanie zmarnowana”

▶ VIDEO

Samorządowcy Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego podsumowali rok 2022

Kolejne spotkanie samorządowców Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego odbyło się w siedzibie Gminnego Ośrodka Kultury i Rekreacji w Przecławiu. Gospodarzem wydarzenia była wójt gminy Kołbaskowo Małgorzata Schwarz, a spotkanie poprowadził prezydent Szczecina Piotr Krzystek. Narada miała na celu podsumowanie roku 2022 i dyskusję o priorytetach na rok 2023. Dyskusja dotyczyła zarówno Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych, nowej perspektywy unijnej jak i problemów ekonomicznych z którymi borykają się wszystkie samorządy w Polsce.

Podsumowania i perspektywy

Zatwierdzenie planu finansowego na rok 2023 i aktualizacja informacji na temat prowadzonych inwestycji w Szczecińskim Obszarze Metropolitalnym. Nie brakowało także komentarzy odnośnie nowej perspektywy unijnej. O tym dyskutowano podczas spotkania samorządowców z naszej metropolii, które odbyło się w Przecławiu.

– Rok 2023 to kończenie inwestycji, które jeszcze są w realizacji. Jest kilka zadań, które trwają i kilka, które uda nam się zrealizować dzięki oszczędnościom po zakończonych projektach. Uda nam się więc zrealizować dodatkowe zadania, by wykorzystać środki, które

pozostały samorządom. Żadna złotówka nie zostanie zmarnowana – mówi Roman Walaszkowski, dyrektor Stowarzyszenia Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego. W Stargardzie zmodernizowane zostanie oświetlenie uliczne, w Stepnicy powstanie nowy, bezpieczny ciąg pieszo-rowerowy, a w Goleniowie nowa ścieżka rowerowa. Swoje zadania do przyszłorocznego budżetu dołoży także Gryfino i Stare Czarnowo.

Jaki dla naszej metropolii był rok 2022? – Ten rok kończymy z ulgą i dumą, ile udało się zrobić. Trudności było jednak mnóstwo. Jest w nas wszystkich duża niepewność dotycząca przyszłości – mówi dyrektor SSOM. – Wyzwaniem jest np. zaplanowanie wkładu własnego do kolejnych inwestycji – dodaje dyrektor.

Szczecin otrzyma uzupełniające środki na zakup autobusów

W opinii prezydenta Szczecina Piotra Krzystka Stowarzyszenie Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego skutecznie prowadzi inwestycje międzygminne. Sukcesem jest wydatkowanie środków, efektywność prowadzonych inwestycji oraz postępująca integracja samorządów. Trwają prace nad Szczecińską Koleją Metropolitalną, a środki z mechanizmu Zintegrowanych

Inwestycji Terytorialnych w kolejnych latach mogą być ważnym kołem zamachowym rozwoju gmin. To ważne, bo ostatnie miesiące przynosiły wiele pytań odnośnie tego, czy polityka krajowa nie zablokuje samorządom szans na spokojne prowadzenie i planowanie inwestycji.

– Spotykamy się często, bo wiele projektów unijnych jest realizowanych w Szczecińskim Obszarze Metropolitalnym. Wciąż czekamy na Szczecińską Kolej Metropolitalną, ale to właśnie ZITy 2014-2020, które są w końcowej fazie realizacyjnej były tematem spotkania. Mamy pewne oszczędności to są środki, które były rozdzielane w ostatnim czasie. Szczecin otrzyma uzupełniające dofinansowanie na zakup niskoemisyjnych autobusów – mówi prezydent Szczecina Piotr Krzystek.

– Rozmawialiśmy podczas spotkania o SUM-Pie, czyli zintegrowanym planie mobilności miejskiej dla naszego obszaru metropolitalnego. Kolejny temat to program operacyjny FENKS 2021-2027 oraz sytuacja samorządów naszego obszaru metropolitalnego – dodaje Piotr Krzystek.

Spotkanie samorządowców uzupełnione było zwiedzaniem Gminnego Ośrodka Kultury i Rekreacji w Przecławiu, podczas którego samorządowcy poznali instytucję oraz jej plany na najbliższe miesiące. ■

Tunelem pojedziemy w połowie 2023 roku

▶ VIDEO

Prezydent Żmurkiewicz:

„Świnoujście będzie oddychać pełną piersią”

Kiedy do użytku zostanie oddana najbardziej wyczekiwana inwestycja w regionie? Jakie prace zostały jeszcze do wykonania? Jak tunel w Świnoujściu zmieni organizację komunikacji miejskiej w mieście? Czy Świnoujście jest zadowolone z absorpcji środków i tego, jak udało się przeprowadzić inwestycje w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego?

Z prezydentem Świnoujścia Januszem Żmurkiewiczem rozmawiał Michał Kaczmarek.

Panie Prezydencie, na jakim etapie jest obecnie budowa tunelu? Czy jest już zarys czasowy, kiedy pierwsi mieszkańcy naszego obszaru metropolitalnego i turyści będą mogli nim pojechać?

Mogę przekazywać same dobre wiadomości. Inwestycja jest realizowana. Termin zakończenia prac to połowa 2023 roku. Na przełomie maja i czerwca tunel będzie otwarty i wiele wskazuje na to, że obejdzie się bez przekładania terminów. W wielu miejscach trwają roboty wykończeniowe, estetyczne i instalacyjne. Na zewnątrz trwają roboty drogowe, nie mamy żadnego przestoju na placu budowy, nie ma również problemów wynikających z warunków pogodowych. Mogę powiedzieć, że już zastanawiamy się, jak zorganizować ten ostatni akord realizacji tej wielkiej inwestycji. Zaprosimy tych, którzy przyczynili się, że tunel powstał. Gdyby to była tylko nasza decyzja to nie dalibyśmy rady.

Bez wsparcia wysokiego szczebla gmina nie dałaby rady podjąć tej inwestycji. Sfinansowaliśmy 15% tego zadania, takie były czasy, dzisiaj nie moglibyśmy sobie na to pozwolić.

Zalety tej inwestycji przewyższają koszty?

Oczywiście. Mieszkańcy nie będą stali w kolejkach. Turyści będą patrzeć na Świnoujście jeszcze przychylniejszym okiem. Zyskujemy także nowe argumenty w rozmowach z inwestorami. Koszty utrzymania tunelu są niższe niż koszty utrzymania przepraw promowych. Ci, którzy wątpią z chwilą otwarcia tunelu zmienią zdanie. Możemy się rozwijać, planować działania bez patrzenia na rozkład pracy promów. Czekaliśmy bardzo długo i rok 2023 przejdzie do historii jako rok, gdy rozwiążemy problem z którym miasto borykało się od początku istnienia. Świnoujście będzie w końcu oddychać pełną piersią.

Janusz Żmurkiewicz, prezydent Świnoujścia

Jak powstanie tunelu zmienia organizację ruchu w Świnoujściu?

Moi oponenty mówią, że tu będzie armageddon, że będziemy zakorkowani, że zaleją nas samochody. Nie jest to prawda. Nasz system organizacji zakłada większą rotację samochodów. To, co już zrobiliśmy zabezpiecza nas na okoliczność większej ilości samochodów. Każdy, kto chciał tu przyjeżdżać na wczasy i tak przyjeżdżał. Każdy, kto miał interes do zrobienia też przyjeżdżał – przekinali, stali w kolejkach na prom, ale byli z nami. Więcej będzie ciekawskich, którzy przyjadą zobaczyć tunel albo Ci, dla których starczy miejsca w hotelach. Żegluga Świnoujska będzie funkcjonować, ale w ograniczonym zakresie. Będziemy przewozić pieszych i rowerzystów. Zakupujemy nowe autobusy łącznie moment. Będą one przystosowane do przewozu rosnącej ilości turystów rowerowych. Szykujemy nowe rozkłady jazdy uwzględniające trasę tunelową. Będzie linia między węzłem przesiadkowym Warszów z centrum miasta. Poza tym komunikacja miejska będzie obsługiwać dzielnice odległe od centrum w bardziej dogodnych godzinach. Mamy przygotowaną siatkę połączeń komunikacyjnych i budujemy parkingi.

Jak Pan ocenia rok 2023 z punktu widzenia samorządów? Do końca zbliża się również wydatkowanie środków w mijającej perspektywie unijnej, a co za tym idzie czas na podsumowanie efektywności Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych i pracy Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego w tym czasie.

Z każdego pieniędzy, które Świnoujście pozyskuje z zewnątrz jestem szczęśliwy. Potrafimy je dobrze wykorzystać i sprawić, że ich efektywność na rzecz mieszkańców jest bardzo wysoka. Mam wspaniałe służby w urzędzie i jestem dumny, że z takimi ludźmi przyszło mi pracować. Mówiłem już o budowie węzła przesiadkowego, parkingu dla mieszkańców, dworcem autobusowym czy zakupie nowych autobusów. Pracujemy, by te inwestycje były nie tylko funkcjonalne, ale i by „cieszyły oko”. To zagospodarowanie jest możliwe dzięki Zintegrowanym Inwestycjom Terytorialnym. Jesteśmy oddaleni od Szczecina, ale świetnie się komunikujemy i to jest dobra współpraca. Kibicujemy kolei metropolitalnej czy budowie węzłów przesiadkowych. Goleniów jest dumny, Stargard jest dumny, Szczecin inwestuje. Wiele inwestycji ZIT SOM nie dotyczy nas bezpośrednio, ale sprawia, że się inspirujemy i działamy razem jako cały teren obszaru metropolitalnego.

Bardzo dziękuję za rozmowę.

Szczecin stał się wodorowym sercem Polski.

Za nami konferencja H₂Szczecin „Wodór napędem regionu”

Cztery dyskusje panelowe, kilkanaście merytorycznych prezentacji i szeroki networking – za nami pierwsza edycja wydarzenia H₂Szczecin „Wodór napędem regionu” organizowanego przez Klaster METALIKA dla Przemysłu. Wydarzenie okazało się sukcesem zarówno pod względem merytorycznym, jak i frekwencyjnym. Zapisy na konferencję zakończyły się kilkanaście dni przed czasem. Rozwiązania proponowane przez naukowców i przedsiębiorców to ciekawa inspiracja dla samorządu. W wydarzeniu wzięli udział Przedstawiciele Stowarzyszenia Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego.

„Szczecin będzie uwzględniać wodór w swojej strategii energetycznej”

Konferencja H₂Szczecin „Wodór napędem regionu” to pionierskie wydarzenie w Szczecinie. Podczas sesji naukowej, samorządowej, regio-

– Mamy potencjał, który daje szansę na niezwykle kooperacje gospodarcze. Szczecin będzie uwzględniać wodór w swojej strategii energetycznej, jesteśmy tym zainteresowani i różne formuły biznesowe wchodzą tutaj w rachubę.

Naszym celem jest ekonomia, ale także ekologia – mówił zastępca prezydenta Szczecina.

Dyrektor Walaszkowski: „Wodór to paliwo przyszłości. Jesteśmy na początku drogi”

W wydarzeniu licznie wzięli udział przedstawiciele Stowarzyszenia Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego.

– Wodór to paliwo przyszłości, ale jesteśmy na początku drogi do jego efektywnego wykorzystania. Eksploatacja tego źródła energii wymaga wiedzy, którą możemy czerpać od ekspertów. Bardzo dużo pojazdów elektrycznych jest na naszych ulicach, niebawem pewnie transport publiczny będzie bogaty w pojazdy wodorowe. Doświadczenia w tym zakresie i testy prowadzone są na całym świecie. Kryzys energetyczny jest na pewno motorem napędowym dla tego zagadnienia – mówi Roman Walaszkowski, dyrektor biura Stowarzyszenia Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego.

– Gminy są zainteresowane wodorem i każdym rodzajem energii, który pozwala na dywersyfikację. To bardzo cenne w dobie obecnego kryzysu gospodarczego. Dla samorządów

ważny jest etap przygotowawczy, chcą być na bieżąco i uczestniczyć w analizach i doświadczeniach – mówi dyrektor Roman Walaszkowski.

Szczecin „wodorową stolicą Polski”?

Konferencja H₂Szczecin „Wodór napędem regionu” była okazją do wymiany doświadczeń. Obecni na miejscu byli przedsiębiorcy, naukowcy, którzy eksploracją wodoru zajmują się od lat i samorządowcy z przykładami „dobrych praktyk” z innych samorządów w Polsce.

– Frekwencja i zainteresowanie przerosło nasze oczekiwania. Uważam, że to duży sukces merytoryczny, bo eksperci i paneliści bardzo szczegółowo i praktycznie mówili o wodorze, jako pierwiastku będącym przyszłością dla energetyki. Jesteśmy liderem w produkcji wodoru szarego i mamy wielkie możliwości produkcji wodoru zielonego jako lider OZE. Musimy wykorzystać zaangażowanie przedsiębiorców i samorządowców oraz wiedzę naukowców, to może sprawić, że będziemy doliną wodorową numer 1 w całej Polsce – mówi dr hab. prof. US Marzena Frankowska, organizatorka wydarzenia.

– Konferencja była na tyle inspirująca, że daje nadzieję iż wodór będzie źródłem tańszej energii. Jestem szczęśliwy, że mieliśmy okazję zapoznać się z wieloma punktami widzenia na wodór. To dla nas ogromna wartość – mówi Marek Dymśa, Wiceprezes Zarządu klastra METALIKA dla Przemysłu. – Teraz czeka nas praca u podstaw. Wszystkie zainteresowane strony: przedsiębiorcy, samorządowcy, naukowcy i strona rządowa muszą współpracować, by osiągnąć sukces. Mam ogromną nadzieję, że coś dobrego z tego wyjdzie – dodaje ekspert. ■

Więcej informacji na stronie www.h2szczecin.pl
Rejestracja od 3.11.2022 do 28.11.2022r. www.h2szczecin.pl/rejestracja

nalnej i inauguracyjnej eksperci dyskutowali na temat przyszłości energetyki opartej na wodrze. Podczas inauguracji odwołano się także do powstania Zachodniopomorskiej Doliny Wodorowej. Zaangażowanie renomowanych podmiotów ze świata nauki i biznesu świadczy o tym, że potencjał na Pomorzu Zachodnim ma charakter nie tylko przemysłowy, ale i intelektualny. W sesji samorządowej głos zabrał między innymi zastępca prezydenta Szczecina Michał Przepiera.

Szczeciński Obszar Metropolitalny podsumował rok 2022.
To pracowity czas, gdy mogliśmy obserwować szybki postęp realizacji wielu zadań i inwestycji.
Zapraszamy do obejrzenia filmu rejestrującego nasze działanie.

<https://www.youtube.com/watch?v=b0DcKW6-UpM>

Śledźcie na bieżąco nasze media społecznościowe:

www.som.szczecin.pl

www.zit-som.szczecin.pl

